

„Snad by se teď hodilo poděkovat.“

„Děkuji. Srdečně vám děkuji. Opravdu. Moc vám děkuji.“

„Když budeš sekat latinu... Za dva roky půjde Abrt do důchodu. Rád bych si už teď začal vychovávat nového ekonomického náměstka... Jsi zdatný úředník, a když budeš ještě chápavý...“

„Soudruhu řediteli... pane doktore... Budete se mnou naprosto spokojen. Já...“

„Budeš sekat latinu?“

„Budu!“

„Zkusme si to. Řekni: gratias ago.“

„Grá-grácjáságo.“

„Au, děláš z toho maďarštinu. Zkus teď sekat francouzštinu, to bude ještě zábavnější. Abych nezapomněl – vystuduješ si teď po večerech techniku, co je to pro tebe šest let, a noční studium ti bude prospěšnější než házet mi do okna potkany. Za to mi řekni: merci mille fois!“

„Mersimilfoa.“

„To znamená – cela vent dire – tisíckrát děkuji. C'est ça, parfaitement... Ne, to se už nepokoušej opakovat. Tvou nosovku bych asi nesnesl. Jdi!“

„Přesně v půl šesté u vás zvoním s tabulí skla pod paží!“ zvolal Bogan a vojácky rázně vstal.

„Naturellement,“ usmál se pan doktor Evžen Gráf a ze dveří ještě jednou Bogana vrátil: „Tušl – nechal jste tu svůj šíp –“

A s ocelovým šípem skrytým v nohavici kulhal Bogan Tušl šerem chodby Bílého domu (noha neohebná jak po těžkém zranění) al v duši jásal, MÁME BYT, svůj byt docela jen pro sebe a pro naše maličké, co už brzo přijde, budeme mít každý svůj pokoj, po obědě na balkóně koňak. Budeme se scházet v jídelně a zas se rozejdeme. U okna čekám s cigaretou, zda dnes přijde má milenka a už klepe, s mou ženou v mém bytě, máme byt, máme byt, máme byt, BYT – PRO – TUŠLA... už je!! Mám byt... a za dva roky budu náměstek, život je nádherný, záznaky se dějí, mám byt – a světlé obdélníky skleněných výplní čtyřiceti kancelářských dveří se vyklenuly do vrchlíku nebe a hvězdičky nasedaly na tu novou galaxii a s dětským jásosem sjížděly Boganovi do klína.

Otázky ▾

- Uvedte téma ukázky a popište postavy.
- Co řeší ředitel s Tušlem?
- Charakterizujte typy promluv.
- Které jazykové vrstvy jsou v ukázce použity? Liší se použité jazykové prostředky podle postavy?

📖 Mladý muž a bílá velryba

Děj ▾

Hlavním hrdinou je chemický inženýr Viktor, který pracuje v chemičce v Ústí nad Labem. Do Ústí přichází z Prahy, aby nemusel pracovat na ničem převratném. Při jednom z výletů do Prahy se potkává se svou bývalou milenkou Editou, která chce, aby jí pomohl s novým projektem. Se spolupracovnicí Naďou proto odjíždí za Viktorem do Ústí, doufá, že Viktora získá zpátky, ale on se zamiluje do Nadi. Naďa si z jeho lásky dělá legraci, ale mlčí, protože jim Viktor pomáhá s prací. Další postavou je Břěta, který je Viktorovým spolubydlícím a zároveň nadřízeným. Břěta se zamiluje do Edity, po nějakém čase i ona do něj. Plánují si společnou budoucnost, ale při dokončování projektu Břěta umírá.

2. června v pondělí ráno svištěla úřední černá 603 po labském břehu z Ústí do Prahy, tři inženýři a jeden protivný šofér (vystrkoval loket z okénka a v zatáčkách si nejen hvízdal, ale i uplivoval)... Na předním sedadle se vedle řidiče pohodlně houpal Viktor Panc (40)... a tiše se radoval: ze třpytu řeky, že je červen, a z větru, prostě ze samotného rána... a nejvíc – protože nepřetržitě už tři roky ve dne v noci – že už nikomu a ničemu nepatří... Můj život v podstatě skončil. Zbývají už jen léta stále jednodušších radostí... vesničan ze severních hor si jede do hlavního města na výlet a na nákupy: jogurt, čabajka a tenisky pro Břětu... poslední zbylé svody metropole. Půl roku sem pak zas nepáchnu... Tvrдых osm hodin od 14,00 do 22,00 bez oddechu Břěta přebíhal z F1 na F2 a vystoupil až na vrchol věže ČOV (na tmavomodrém nebi se zjevila první hvězda), šplhal po žebřících, spěchal dunícemi kovovými podestami a po dvou bral schody nahoru, F1, F2 a ČOV, F1 a F2, F1, z F2 se v podvečer ztratil Ládin Fila a Břěta pro něho doběhl až do nejzazšího cípu závodního pozemku... a znovu F2, ČOV a F1, v 21,18 vypadla opět ventilace na F2, bez níž se to v té staré kuče bez oken nedá vydržet... Norma F2 ostatně již splněna a dokonce snížen dluh disteru z ranní směny...

(...)

„Takže ty jí prostě řekneš své jméno, ona ti zas sdělí svoje – a hned pak jí sjedeš ten provoz?“ „A hned pak pro ni udělám všecko na světě. Vzkaž jí to!“ „Ale vždyť mě za to Editka zas něčím bodne, ona má už nervy v kýblu a bude si myslet, že si z ní děláme srandu.“ „To si myslíš ty. Edita mě pochopí... ona je totiž ještě živá.“... „Už zas kšeftuješ, svatej muži? Edita by